

Vraag nr. 59
van 11 januari 2001
van de heer BRUNO TOBBACK

Vaalbeek-Molenbeek Oud-Heverlee – Waterkwaliteit

Een van de opmerkelijke vaststellingen in 1999 in verband met het Dijlebekken is dat de biologische kwaliteit van de Vaalbeek-Molenbeek in Oud-Heverlee "slecht" is stroomafwaarts de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Vaalbeek (meetpunt 486100) en "zeer slecht" enkele honderden meter verder stroomafwaarts (meetpunt 486000). Het zuurstofgehalte wijst op een "matige", respectievelijk "verontreinigde" toestand (Waterkwaliteit – Lozingen in het water 1999, blz. 126, Vlaamse Milieumaatschappij, 2000).

1. De RWZI Vaalbeek heeft een capaciteit van 1.800 IE (inwonersequivalent), maar ondergaat een belasting van 2.489 IE.

Hoe verklaren en verantwoorden de diensten van de minister deze "overbelasting" ?

2. Lozingspunten van huishoudelijke afvalwaters en andere lozingspunten in deze ecologisch waardevolle vallei zullen worden opgeheven door de aanleg van een collector naar de RWZI Kessel-Lo.

Voor wanneer is dit gepland ?

Antwoord

1. De RWZI Vaalbeek (Oud-Heverlee) heeft een ontwerpcapaciteit van 1.800 inwonersequivalent op basis van 54 gram biochemisch zuurstofverbruik (BZV) per IE. Het is juist dat op dit ogenblik, op basis van administratieve tellingen, het afvalwater van 2.489 inwoners is aangesloten op dit zuiveringsstation waarvan het effluent wordt geloosd in de Vaalbeek. Niet alleen het aantal aangesloten inwoners is echter van belang. Belangrijker is het antwoord op de vraag of het zuiveringsstation de toekomstige vuilvrachten ook effectief naar behoren kan verwerken.

De resultaten van de metingen door de Vlaamse Milieumaatschappij uitgevoerd in 2000, tonen aan dat de hydraulische belasting van dit zuiveringsstation zeer sterk fluctueert uit het oogpunt van de tijd. Volgens de uitgevoerde metingen blijft de (hydraulische) belasting bij droogweeromstandigheden echter onder de ontwerpcapaciteiten. De influentconcentraties van de diverse parameters sluiten, eveneens bij droog-

weeromstandigheden, vrij goed aan bij de verwachte waarden.

Ter illustratie, belasting op BZV-basis :

1997	742 IE
1998	1.828 IE
1999	1.477 IE

De gemiddelde belasting bij droog weer bedraagt ± 1000 IE. Bij regenweer kan er soms door de first-flush en het aanslibben van de collector een grotere belasting toekomen, in geen geval is de RWZI echter overbelast.

Hoewel voor deze RWZI geen normen voor nutriënten gelden (< 10.000 IE), werd de installatie aangepast (extra beluchter en aanpassing sturing), waardoor in verregaande mate toch stikstof wordt verwijderd (in 1999 met een rendement van 64 %, in 2000 wordt dit zelfs bijna 70 %).

De zuiveringsresultaten van de zuiveringsinstallatie zijn, wat de zuurstofbindende stoffen (ZS = zwevende stoffen, BZV = biochemisch zuurstofverbruik, CZV = chemisch zuurstofverbruik) betreft, goed te noemen, zoals blijkt uit onderstaande tabellen. Zelfs stikstof (N) en fosfor (P) worden dus vrij goed verwijderd, niettegenstaande deze installatie hiervoor niet geconcipeerd is.

Tabel 1

Toetsing van concentraties	ZS	BZV	CZV
Vergund (mg/l)	60	25	125
Aantal metingen	16	16	10
Aantal overschrijdingen	0	0	0
Max. overschrijdingen*	2	2	2
Voldaan aan Vlare	Ja	Ja	Ja

* Maximum aantal overschrijdingen volgens Vlare-bijlage 4.2.5.4, art. 3, § 1, 1°

Typische gemiddelde effluentwaarden zijn (1999) :

BZV : 4,4 mg/l
CZV : 45,5 mg/l
ZS : 13,4 mg/l
Ntot : 16,9 mg/l
Ptot : 4,1 mg/l

Eerlang zullen eveneens alle gegevens voor 2000 beschikbaar zijn.

Tabel 2

Toetsing van de zuiveringsrendementen	ZS	BZV	CZV	N	P
Te behalen rendement					
Behaald rendement	96,68 %	96,99 %	91,92 %	73,03 %	51,29 %
Voldaan aan Vlareem	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

(N.v.t. : niet van toepassing – red.)

Wat de vervuiling van de Vaalbeek betreft, werd het volgende vastgesteld.

Het eerste lozingspunt (meetpunt 486100) is vlak achter de RWZI gelegen. Op deze plaats komt ook een ongezuiverde lozing toe (10 IE) die hydraulisch niet meer aansluitbaar was. Hier meet men dus het effluent van de RWZI en de ongezuiverde lozing samen. De RWZI vormt eigenlijk het begin van de Vaalbeek, waardoor de impact door de overstort aan de RWZI bij zwaar regenweer ook veel groter is (men krijgt immers geen zelfreinigend effect zoals dit het geval is wanneer men loost in een bestaande beek).

Geen enkele RWZI loost echter effluent van beekwaterkwaliteit. De RWZI Oud-Heverlee moet enkel voldoen aan de basisnormen, geen stikstof- en fosforverwijdering. Er wordt echter +/- 70 % van de stikstof afgebroken en +/- 50 % van de fosfor, we mogen dus concluderen dat de RWZI meer dan behoorlijk werkt.

Het tweede lozingspunt (meetpunt 486000) enkele honderden meter verder stroomafwaarts, bevat de ongezuiverde lozing van enkele achtergelegen huizen.

De nog aanwezige vervuiling heeft derhalve niets te maken met het al of niet goed werken van de RWZI. De RWZI blijkt zelfs heel goed te werken en is helemaal niet overbelast.

2. Het bovengemeentelijk project "Collector Vaalbeek fase 1" (20573) waarnaar de Vlaamse volksvertegenwoordiger verwijst, zou aanvankelijk het afvalwater van het gemeentelijk project "wegen- en rioleringswerken Maurits Noëstraat tussen Waversebaan en Grezstraat" opnemen en afvoeren naar het RWZI Leuven (vroeger RWZI Kessel-Lo genoemd).

De gemeente heeft echter, zonder gebruik te maken van gewestelijke subsidies, werken uitgevoerd in de Maurits Noëstraat waardoor de vuilvracht rechtstreeks zal kunnen worden opgenomen door het bovengemeentelijk project "Collector Dijle fase 2" (20166) dat gepland is voor het investeringsjaar 2001. Hierdoor haalt het project "Collector Vaalbeek fase I" nauwelijks nog rendement. Bij de opmaak van het bovengemeentelijk investeringsprogramma 2002-2006 werd dan ook beslist dit project stop te zetten.

Het technisch plan van het project "Collector Dijle fase 2" werd intussen door de NV Aquafin ingediend bij het Vlaams Gewest en zal binnenkort worden besproken. De oplevering van dit project wordt op dit moment gepland voor oktober 2003.

Het opnemen van de resterende vuilvracht van de "Collector Vaalbeek fase 1" (55 IE) wordt beschouwd als een gemeentelijke opdracht, die mogelijk wel voor subsidie in aanmerking komt.

Vanaf de RWZI Oud-Heverlee zijn er op de Vaalbeek nog enkele kleine lozingspunten aanwezig. Het grootste lozingspunt op de Vaalbeek (t.h.v. de eerste vijver) werd recentelijk opgenomen en via een gemeentelijk project mee aangesloten op de bestaande rioleringsinfrastructuur, die ter hoogte van de Ophemstraat eveneens in de Vaalbeek terechtkomt. Dit lozingspunt zal via het project 20.166 "Collector Dijle fase 2" mee worden aangesloten op de RWZI Leuven. De overige kleine lozingspuntjes werden ooit op het rollend IP vermeld om via de projecten "Collector Vaalbeek fase 1 en 2" mee te worden aangesloten op "Collector Dijle fase 2" (*IP : investeringsprogramma – red.*). Gezien het wegvallen van het grote lozingspunt en gezien de beperktheid van de resterende lozingspunten, wordt de opname van deze lozingspunten niet

meer als bovengemeentelijk beschouwd en werden deze projecten uit het rollend IP genomen. Het aansluiten of saneren van deze resterende lozingspunten valt dan ook onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

De waterkwaliteit van de Vaalbeek zou zeer goed zijn in het stroomafwaarts gelegen natuurgebied, ware het niet dat er nog een belangrijk lozingspunt voorkomt waarop talrijke horecabedrijven zijn aangesloten. Dit lozingspunt werd door de gemeente verlegd van de laatste vijver naar achter deze vijver. 's Zomers zorgde dit lozingspunt immers voor stankhinder op een drukbezochte wandelplaats met een vijftal florerende restaurants. Voorheen zorgde de laatste vijver voor een goede bezinking en zelfzuivering van de geloosde vuilvracht. Stroomafwaarts ervan bevonden zich hier in 1988 nog zeer grote vispopulaties, behorende tot tien soorten (paling, blankvoorn, rietvoorn, zeelt, grondel, karp, kroeskarper, baars, blik en Amerikaanse katvis).

De verlegging van het lozingspunt was interessant voor de plaatselijke horeca, maar nefast voor de natuur en vooral voor het visbestand.

De "echte" problemen van de Vaalbeek en het stroomafwaarts gelegen natuurgebied worden dus zeker niet veroorzaakt door de RWZI Oud-Heverlee.